

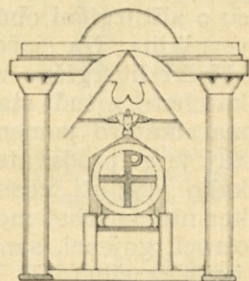
P. M-d:

Prvi slovenski liturgični tečaj

(Dalje.)

Dr. Blüml je po lepem govoru g. tinjskega prošta o splošnem svečeništvu vernikov pokazal še na važnost te resnice z ozirom na liturgično gibanje. Ko se bo namreč vsak vernik zavedal, da je svečenik, t. j. drugi Kristus, in bo vse bogoslužne obrede vršil v tej misli, bo vernik res liturg. Zgolj mehanično, nekako rokodelsko izvrševanje sv. bogoslužja je nevedno. Le ta globoka zavest svečeništva vernikov nam more dati ljudi, kakor jih potrebuje Katoliška akcija. Saj je Katoliška akcija izvajanje splošnega svečeništva vernikov. Katoliška akcija bo zato zrasla iz liturgične, ali je pa sploh ne bo.

Toliko misli bogati dan, ki ga je izpolnjevala skupna liturgična molitev med predavanji, je hitro mineval. Po kratkem bratskem, duhovnem razvedrilu smo zaključili dnevno delo s skupno večerno liturgično molitvijo v skrivnostnem somraku tinjskega Marijinega svetišča. Zbranim pred svetim tabernakljem je nato dr. Blüml razvil še krasne misli za premišljevanje naslednjega dne. Govoril je o Kristusu in duhovniku, hostiji, žrtvi. Govornik je navezal te misli na mašno besedilo naslednjega dne v čast Kristusu — Najvišjemu svečeniku. Vsa nižina in vsa veličina božje Kristusove žrtve mora odsevati tudi na duhovniku. Kakor po Kristusovi, tako mora tudi po duhovnikovi žrtvi pritekati milost in blagoslov krščanskemu ljudstvu. V svetem, zbranem molku so nas zajele sobice prostrane tinjske prošnje.

Naj hiši tej mir
deli dobrotni To-
lažnik! (Antifona
ob posvečenju cer-
kva)

Drugi dan tečaja

Tinjska cerkev menda še nikoli ni doživela tolikega slavlja, da bi eno jutro 33 duhovnikov pristopilo k njenim oltarjem. Verniki so začudeno strmeli, ko so opazili, da se od prve zore že pri slehernem oltarju daruje toliko sv. maš, da je torej to dan izrednega božjega obiskanja. Ob 7. uri pa so se vsi ti duhovniki zbrali še k skupni sv. daritvi, ki so se je po novem Redu in pravilu sv. maše z duhovnikom najtesneje udeležili s skupno, zborna recitacijo. Vsi so bili z mašnikom ena božja, liturgična družina, ki ji je darujoči sve-

členik (kapeljski g. župnik Aleš Zechner) po evangeliju spregovoril lepo homilijo (pridigo) o Kristusovi žrtvujoči se ljubezni do vernega, božjega ljudstva. Ljubezni božjega Srca je pa treba odgovoriti tudi z ljubeznijo, z iskrenostjo globokega krščanskega življenja. Moč za globoko, kreposti in zgleda polno krščansko življenje pa daje vprav presv. evharistična daritev, ki ji prisostvujemo, ki se v njej soderajemo z božjo žrtvijo Kristusovo za službo njegovega apostolstva. Zborno molitev, recitacijo je poživiljala tudi evharistična pesem in je sv. opravilo evharistične daritve izzvenelo v vzneseno, navdušeno službo božjo. Duhovniki so po mašni daritvi opravili še skupno liturgično molitev in je sleherni čutil resničnost psalmistove besede: Kako prijetno je, če bratje družno prebivajo!

Dnevno delo

Vzgoja mladine v duhu liturgije

Za predavanje tega dne je vladalo veliko zanimanje, saj je bil na programu govor kanonika dr. Rudolfa Blümla, ki vodi versko obnovitveno delo ne samo v slovenskem delu škofije, marveč slovi kot ideolog katoliškega prepoda tudi v nemškem katoliškem svetu. Omenimo naj na tem mestu le njegov znameniti govor na dunajskem dušnopastirskem tečaju (l. 1935): »Dogmatične osnove katoliške akcije« in njegova predavanja na celovških škofijskih dušnopastirskih dnevih ter dva načelna govora na škofijski sinodi v Celovcu o »liturgični obnovi« ter o »rasti župnije po zavestno sodelujočih vernikih«. Na našem tečaju pa se je njegovo predavanje glasilo: »Načrt liturgične vzgoje mladine«. Ta govor je predvsem važen za katehete, a tudi starši in ostali vzgojitelji bodo iz njega mogli zajeti marsikatero pomembno točko za versko, liturgično vzgojo otrok. Saj je g. predavatelj sam takoj spočetka omenil, da bo pri načrtu, kako vzgojiti nositelja liturgičnega življenja v fari, dokaj težav, ker niti katehet morda ni dovolj vzgojen za liturgično vzgojo in ker otroci, gojenci, sami izhajajo skoraj iz večine iz neliturgično vzgojenih družin.

V tem predavanju je bilo najpoprej treba orisati, kaj je vzgoja in kaj je verska vzgoja. G. predavatelj, ki je na več višjih celovških šolah tudi sam vzgojitelj in škofijski katehetski nadzornik, je izvajal, da vzgajati pomeni oživljati, oživotvarjati, da je vzgajanje oblikovanje življenja, brezličnemu življenju je treba dati novo lice, nov obraz. Kakor molimo v molitvi k Sv. Duhu: »In prenovil boš obličje zemlje.« Te besede nam pa tudi razodevajo, da je prvi vzgojitelj, pravzgojitelj sam Bog, Sv. Duh. Seveda je z grehom zli duh podoba božjega življenja v stvarstvu spačil. In je našemu življenju znova treba dati božji obraz, božji značaj. Ne da pa se ta obraz, značaj kar »skovati«, marveč je za to potreben razvoj, ki ga je treba pospeševati, kakor vrtnar in poljedelec pospešuje, da seme čim prej vzkali in se razvije... Tudi verska vzgoja je poživljanje, razvijanje, skrb za rast in oblikovanje sv. življenja. Verska vzgoja je nekaj velikega, božjega. Vzgojitelj je božje orodje, božji zastopnik, ki mu je zaupano, da dušo vzgoji in priliči Sinu božjemu, da v gojencu ustvari božji obraz, Kristusovo podobo, da gojenec zaživi sveto življenje. —

Nato je g. predavatelj navedel še osem zakonov življenja, ki veljajo ne samo v naravnem redu, marveč tudi v nadnaravnem redu, tudi pri oblikovanju sv. življenja. Tako je n. pr. zakon, da živo izhaja le iz živega, odločilne važnosti v nadnaravnem območju. Tudi božje življenje more izhajati le iz božjega življenja, ali z drugo besedo, čim več bo božjega življenja v vzgojitelju, tem več ga bo razlil iz sebe in z njim napolnil svojega gojenca. Tudi zakon, da življenje raste iz zrna, celice, je slično treba uvaževati tudi v duhovnem svetu. V življenju ni skokov, marveč vse polagoma raste iz svojega začetka. Tudi katehet, vzgojitelj mora kot božji vrtnar imeti potrpljenje, da se gojenčeva duhovna rast v mirnih, vedno trdnjših stopnjah razvija. Razvoj življenja pa je le tedaj možen in uspešen, če ima mladika, sadika vedno sveži dotok sokov. Jasno, da je tudi duhovna vzgoja le tedaj uspešna, plodovita, če vzgojitelj gojenca čim bolj vtaplja v krvni obtok božjega, Kristusovega življenja. Saj v tem je pravi prvotno krščanski zmisel kateheze, vzgoje: gojenca uvajati v skrivnosti kraljestva božjega, za tisti cilj, radi katerega se je Sin božji učlovečil, da bi imeli božje življenje in ga imeli v izobilju. Katehet, vzgojitelj prve cerkve je bil zatorej voditelj v skrivnosti Kristusovega življenja in v veliko delo našega odrešenja, bil je vodnik k virom božjega prerojenja in življenja. Kateheza se je torej vršila kot priprava na najvažnejše krščanske zakramente krsta, birne in evharistije. Zato praktična kateheza ni bila neki uradni pouk, odmaknjen od življenja, vršeč se kakor vsak drug pouk v tako zvanem »nesvetem prostoru«, marveč je katehet uvajal v globine krščanskih skrivnosti v bogoslužnem kraju krščanske cerkve, v božjem ozračju in v zavesti božjega zastopnika, ki mu je dano, da z besedo veže tudi cerkvene zakramente: zarotovanja zlega duha, molitve in blagoslavljanja. Vsak gojenec je vedel, da gre za nekaj velikega, ne le za neki pouk, marveč za dosego visokega cilja, prispeti h Kristusu in se včleniti v njegovo skrivnostno telo sv. cerkve.

Svojim angelom je zapovedal zate, da te varujejo na tvojih potih

Čas je način krščanske kateheze bistveno spremenil, verouk je postal predmet med predmeti, ki se deli na istem kraju kot vse druge posvetne vede, toda ideal praktične kateheze moramo vsaj na neki način rešiti in zopet ostvariti. Prvič je važno, da bo katehet s svojimi gojenci živel v liturgičnem občestvu. Ne gojencem odmaknjen kot strog uraden učenik, profesor, marveč kot njihov duhovni oče. Naj se zaveda, da je predstavnik božjega Učenika Kristusa. Drugič, šolsko službo božjo naj naredi občestveno in jo združi tudi vsaj s kratko božjo besedo, homilijo. Tretjič, svoj

šolski pouk in kraj naj dvigne v nadnaravno ozračje. To je: svoj pouk naj vedno združi tudi z liturgijo, vedno pove kaj iz dnevne liturgije, bodi da sam ali kdo od učencev prebere dnevno molitev, berilo ali evangelij in učenci zapoje primerno liturgično pesem. Katehet naj po pouku učencem da blagoslov in jim s tem podeli ne samo nekaj svetega, zakramentalnega, marveč jim s tem obudi tudi zavest, da je verouk nekaj nadnaravnega in bo gojenec v katehetu videl tudi to, kar je: da blagoslavlja in evangelij oznanja ubogim.

Globokoumna izvajanja, ki jih je g. predavatelj tudi živo ponazorjeval iz svoje vzorne, krasne katehetske liturgične prakse, so v vseh navzočih močno odjeknila in so vsi g. govorniku za tako važno, dobro poldrugo uro trajajoče predavanje bili iz srca hvaležni.

Kristjanova duhovna rast ob cerkvenem letu

Za kanonikom dr. Blümlom je govoril urednik p. Metod Turnšek iz Stične o »kristjanovi duhovni rasti ob cerkvenem letu«. Govornik je najpoprej izvajal, kako je sleherni kristjan po besedah krstnega obreda dolžan, da božje življenje milosti ne samo ohrani, marveč tudi razvije do sadov, do polne starosti Kristusove, da v svojem življenju postane drugi Kristus, izžarevajoč iz sebe polno deležnost njegovega božanstva, njegovih kreposti. Z drugo besedo, da bo pristna in plodovita katoliška osebnost! Bolj kot kdaj je v naših dneh treba celih kristjanov kot protiutež in odbojna sila napram udarnim brezvercem in brezbožcem. Vprav v tej kočljivi dobi je osrednje vprašanje, kje so sredstva, ki nam bodo vrnila, vzgojila cele kristjane, varuhe krščanske blagovesti. Nedvomno je najvažnejše tisto sredstvo, ki odgovarja vsakemu stanu, spolu, kraju in času, in t. j. življenje s sv. cerkvijo in njeno božansko liturgijo. Vprav sodobni papeži naglašajo, da bo preporod katoliškega duha in življenja mogoč le po dejavni udeležbi pri sv. liturgičnih skrivnostih. Seveda je pa pod pojmom sv. liturgičnih skrivnosti treba razumeti celokupnost liturgičnih dejstev, celokupnost bogoslužnega življenja sv. cerkve, kakor se vrši v krogotoku cerkvenega leta. Če je poslanstvo liturgije v tem, da se po njej s posredovanjem duhovnikovim v kristjanovi duši uteleša (inkarnira) božje Kristusovo življenje, je pa cerkveno leto sv. posoda, veliko svetišče, ki ga praznični godovi dan za dnem napolnjujejo z novimi božjimi skrivnostmi, milostmi in božjim duhom. Cerkveno leto je velika skrivnost, kajti v teku ene letne dobe se pred našimi očmi stvarno obnovi vse Jezusovo 33 letno življenje, odrešilno trpljenje, smrt, vstajenje in slavno vnebohod. Kakor je pri sv. evharistiji odvzeta prostornost in je Jezus v sv. evh. podobah povsod pričujoč, tako je v cerkvenem letu odvzeta časovnost in sv. cerkev zato v enem letu (pač v zapovrstnem redu) znova doživlja Kristusovo življenje, nauk, sadove odrešenja. Koliko si pa verniki sadove cerkvenega leta morejo priobčiti, pa seveda zavisi od njih osebne vneme in soudeležbe. Kajpak je v prvi vr-

sti dolžnost dušnega pastirja, da vernike vedno znova opozarja na božje vrednote v cerkvenem letu in da jih skrbno pripravlja na izrabljanje milosti posameznih cerkvenih dob in godov. Predavatelj je pokazal tudi na nekatere ljudske liturgične običaje, ki jih že mati v družini, še bolj pa katehet v šoli in pridigar na prižnici more dobro izrabiti za zavestno liturgično doživljanje cerkvenega leta. Le tedaj, ko si bomo svoj »vsak dan« znali poduhoviti, ga znali napolniti z vsebino liturgičnega življenja sv. cerkve: naukom in vzorom svetnika dotičnega dne, zlasti pa s sadom dnevne evharistične daritve in evharističnega obeda se bo kristjanova duhovna rast iz najglobljih temeljev visoko vzpela v krščansko popolnost.

Za tem zadnjim predavanjem sta preč. gg. Filip Millonig in Tomaž Holmar podala uvod v novi knjižici: »Red in pravilo sv. maše« in »Ob božjem oltarju«, kaj je namen teh knjižic in kako ju naj dušni pastir uporablja. G. kaplan Tomaž Holmar je priredil tudi dvoje slovenskih koralnih maš, predvsem za šolsko mašo in je ob tej priliki bila tudi nekaka koralna vaja, ki jo je vodil sam g. skladatelj.

Zadnja točka programa je bila posvečena pomenku o nekaterih krajevnih težavah pri uvajanju liturgične obnove in sestavi resolucij (sklepov) prvega slovenskega liturgičnega tečaja. (Resolucije bomo posebej priobčili!) Nato pa so kongresisti tinjski Materi božji v zahvalo zapeli lavretanske litanije in hvalnico Tebe Boga hvalimo. Polni najlepših vtisov in doživetij so sadove tega kongresa odnesli v življenje.

P. Kolumban Oberstar, S. O. Cist.:

Luč v bogoslužju

2. Pomen

»Luč, ki se prižge v cerkvi,« pravi Durandus († 1296), »pomeni Kristusa.« »Glej, postavil sem te,« govori Bog Mesiju, »za luč narodom, da boš moje zveličanje do kraja sveta« (Iz 49, 6). Njegov prihod naznanja prerok s podobo: »Vstani Jeruzalem! Tvoja luč prihaja in veličastvo Gospodovo vzhaja nad teboj.« V novi zavezi slavi Simeon Gospoda kot »luč v razsvetljenje poganov.«

Luč je najprimernejša podoba Kristusovega božanstva. »Boč od Boga, luč od luči,« molimo v veroizpovedi. Ker je luč med vsemi stvarnimi reči najmanj tvarna, zato velja za kaj uporabno podobo Boga, popolnega Duha, ki ga sveto pismo označuje kot luč in pravi o njem, da je vir vse luči, oblečene v luč in prebiva v nedostojni luči.

Tvarna luč se premika s skoro neverjetno brzino, je brez madeža in povsem čista, povsod prodira, da vse oživilja in razsvetljuje. Zato je zelo pripravna, da nam služi za podobo ali simbol povsod pričujočega, svetega, vse poživljajočega in veličastnega božjega bistva.

Kraljica presv. Rožnega venca,
prosi za nas!

V srednjem veku so gledali Kristusovo človeško naravo simbolizirano v vosku sveče, ki služi takorekoč v hrano plamenu luči. Kakor izhaja čisti čebelni vosek od deviške čebele, tako je izšlo Kristusovo telo iz deviškega telesa preblazene Device. Luč daje življenje in sveti v temi. Zato piše sv. Janez, da je bilo v božji Besedi Kristusa — življenje in življenje je bilo luč ljudi. Prava luč je bila ta, ki prihajajoč na svet razsvetljuje vsakega človeka (Jan 1, 6; 9).

Zar veliko luči nas dviga in razsvetljuje. Spomnimo se na krasno uspeli procesiji mož in fantov z gorečimi bakljami na evharističnem kongresu v Ljubljani in stiški proslavi. Zato kaže obilnejša uporaba luči o praznikih na ono veselje, h kateremu nas je poklical Kristus in o katerem piše njegov apostol: »Radujete se v neizrekljivem in veličastnem veselju, ker dosegate namen svoje vere: zveličanje duš« (1 Pet. 1, 8-9). Iz simboličnega odnosa luči do Kristusa lahko razumemo, zakaj se je v katoliški cerkvi uporaba luči vedno bolj stopnjevala.

Luči oznanjajo Kristusovo pričujočnost v najsvetejšem Zakramentu: pred tabernakljem gori luč, luči gorijo na oltarju, ko se na nekrvav način obnavlja krvava daritev na Golgoti. Pred oltarji gore svetilke, ker je oltar podoba Kristusa. Pri škofovi maši gori več sveč na oltarju, ker je škof na odličnejši način Kristusov namestnik kakor navadni duhovnik. Ko bere molitve, mu drže ob knjigi poseben svečnik, »čeprav je tako svetlo,« kakor izrecno velevalo predpisi, »da bi samo po sebi ne bilo potrebno luči za branje.«

Ako se pri delitvi zakramentov in zakramentalov prižgejo luči, nas prav tako spominjajo na Kristusa, nevidnega delivca milosti. Sveče, ki se prinesejo k evangeliju, ga oznanjajo kot »luč sveta« in bude v nas veselje nad njegovim razodetjem.

»Kjer sta dva ali so trije zbrani v mojem imenu, tam sem jaz sredi med njimi« (Mt 18, 20). Zato pomenijo luči pri duhovnih dnevnih, da je Kristus s svojo milostjo med nami in obljubil uslišanje skupni molitvi.

Vsebina krščanskega življenja je, da postanemo Kristusu podobni. Kristjan, ki je postal »luč v Gospodu«, prejme zato svečo pri svojem krstu, da bi ga vedno opominjala na pomen krščanskega življenja. In na cilju njegovega popotovanja gori sveča ob njegovi smrtni postelji in ko leži njegovo truplo v krsti. Z lučmi se kristjan spremlja h grobu, kar nam pojasnjuje lepa molitev: »In večna luč naj mu sveti.« Luč, ki gori pri mrtvaškem opraviilu, je tudi podoba veličastva in slave v Kristusu: »V tvoji luči bomo videli luč.« Na to večno slavo se kristjan spomni vsakokrat, kadar vidi v znamenje veselja nad prihodnjim zveličanjem zlasti ob onih dneh, ki nas spominjajo na velika dela odrešenja, žareti hišo božjo in oltarje v svetlejši in razkošnejši luči. Na slavo, ki se bo razodela nad nami, ga spominjajo luči pred podobami in ostanki svetnikov, ki že za vedno uživajo nebeško luč.

Oražem Janez, kpl.:

Naš gospod župnik

»Tole o našem gospodu pa moram prebrati!« Tako boste sami sebe vzpodbujali ob tem naslovu. Prav! Le berite, saj zato je napisano!

Ko so naš škof obiskovali naše rojake po Ameriki, se jim je izmed vsega lepega najbolj dopadlo — kakor sami pišejo — pristrčno razmerje med verniki in duhovniki. Duhovniku tam ne pravijo »gospod«, marveč ga neprestano kličejo: »father = oče«. Ta naziv zveni vse bolj toplo in domače kakor naš »gospod«. V našem »gospodu« je izraženo tisto visoko spoštovanje do vzvišene duhovniške službe, ki celo mater spravi v zadrego, da ne ve, ali naj svojega sina-novomašnika tika ali vika. Kaj rada se tudi ona zmoti, in ga pokliče za »našega gospoda«. A poleg spoštovanja tiči v »našem gospodu« pogosto tudi neke vrste strah in občutje, da je duhovnik po svojem socialnem položaju nekaj več. To pa koplje med verniki

in duhovniki prepad, ki odmika duhovnika svojemu ljudstvu. Morda je tej ločitvi nekoliko krivo tudi to, da so bili duhovniki včasih res »gospodje«, ki so svojim podložnim zares gosposko vladali in seveda tudi temu primerno živeli. Nasprotno pa je naziv »oče« po besedah našega škofa »izraz tistega družinskega duha, ki združuje vernike in duhovnike župnije v neko toplo skupnost.« In tega duha, dragi, v naših farah ni veliko!

Fara je družina. Glava družine pa je oče. Kje je torej oče naše farne družine?

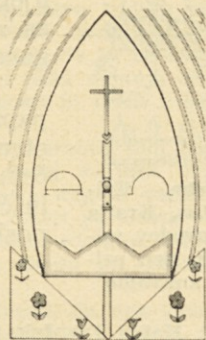
Naši farni družini se rodijo novi člani v farni cerkvi pri krstniku. Duhovnik — redno župnik — je tisti, ki kot božje orodje z zakramentom sv. krsta prerodi človeško dete v božjega otroka. Krstitelj je oče novokrščene-nemu; med njima je duhovno sorodstvo. Z vso pravico je zaklical sv. Pavel svojim faranom v Korintu: »V Kristusu Jezusu sem vas jaz rodil!« (1 Kor 4, 15.)

Kakor je krvni oče dolžan skrbeti za svoje otroke, tako je tudi duhovni oče-župnik dolžan skrbeti za svoje duhovne otroke. Ta skrb je vse njegovo duhovniško delo. Poglejmo ga!

Dober oče pripravlja svoji družini kruh; župnik pri družinski obhajilni mizi daje svojim otrokom božjega kruha. Če pa v svoji slabosti opešajo, jih kot dober oče v spovednici dviga in celi rane. Kadar se odpravljajo na daljno pot na drugi svet, jim hiti s sveto popotnico naproti in jih kot borce okreпча s svetim maziljenjem. Z dobro besedo v pridigi in krščanskem nauku jih vzgaja in celo takrat, ko ga nikjer ne vidimo, je z ljubeznijo pri svojih otrocih: V tihi molitvi brevirja se kakor advokat pravda z Bogom za svoje zadolženo ljudstvo. Njegovo največje veselje pa je, ko zbere kakor oče na božjo pot vso družino okoli oltarja pri sv. maši za farane. Takrat poklanja darove svojih otrok Bogu Očetu in mu vse razkaže: tega pohvali, onega zatoži, za vse pa po Kristusu Jezusu prosi.

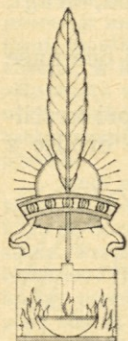
Njegova ljubezen pa je pogosto tako velika, da preskoči ta okvir pravega duhovniškega dela in skuša pomagati svojim duhovnim otrokom tudi v telesnih, časnih potrebah, čeprav je samo duhovni oče. Iz te ljubezni izvira njegovo prosvetno, gospodarsko in politično delo za faro. Tu mu sicer farani niso več dolžni brez-pojno slediti, a tudi to delo priča, da bi ga z večjo pravico klicali za očeta kot za gospoda.

Če pa je župnik po božji volji res naš oče, potem mislim, da lahko četrto božjo zapoved obrnemo tudi nanj. Spoštuj svojega duhovnega očeta...! To se pravi: Podobno ljubezen, pokorščino in spoštovanje kakor svojemu očetu smo dolžni tudi svojemu župniku. Ne glejmo v njem človeka, obloženega s slabostmi, marveč božjega delavca, ki posoja svoje šibke moči Bogu za obdelovanje naših duš. Če bomo to gledali na njem, ga bomo vzljubili z otroško pristržno ljubeznijo, ne morda kot človeka, marveč kot namestnika božjega.

Dana mi je vsa
oblast v nebesih in
na zemlji

Tudi če bi šla kdaj naša pota narazen, se ne bomo ločili od njega z zaničljivim »farjem«, marveč s prizanesljivo ljubeznijo, ki bo v duhovni stiski spet našla pot domov k očetu, ki je bil morda tudi sam tako ali drugače kriv, da se je ta otrok za nekaj let izgubil. Naš pozdrav potem ne bo prisiljen, ob srečanju nam ne bo tesno pri srcu

Tebe, Kristus, Kralja narodov, misli, src pri-znavamo

in ne bomo se mu v velikem ovinku izogibali, da ga leta in leta niti ne spoznamo, ne slišimo njegove vzgojne besede, se ne združujemo z njim v daritvi. Iz tujega, nepoznanega »gospoda«, ki smo ga videli kvečjemu kot uradnika v župnijski pisarni med računi in taksami, mora postati župnik v naših oče — naš oče, mi pa njegovi dobri otroci. Morda ga bomo še naprej klicali za »gospoda« — saj bi se naše vajeno uho težko drugače privadilo, a ne gre za besedo, gre za duha!

Vem, dragi, da boste dejali, da je vse to lepo na papirju, v življenju pa je drugače. Mi nismo dobri otroci, in on — naš gospod župnik — pa tudi v marsičem še ni naš oče. Prav! Zato pa vsak sebe pogledjmo in če bomo našli kaj takega, kar nas trga na dvoje, pa poskušajmo odpraviti vsak pri sebi: vi farani in jaz

vaš duhovnik.

P. Metod Turnšek, S. O. Cist.:

V delovne dni božjega kraljestva . . .

Poslanstvo pobinkoštnih nedelj

Cepprav pobinkoštna nedelja ne tvorijo svojskega liturgičnega kroga, pa vendar, če si jih natančneje ogledamo z njihove notranje strani, kmalu zaslutimo več ali manj zvezo ali že z dovršenimi dejstvi Gospodovega odrešenja, zlasti pri prvih binkoštnih nedeljah, ali pa že pripravljajo na začetek novega cerkvenega leta, tako zlasti zadnje. V splošnem pa so vse pobinkoštna nedelja utrjevalnega, vzgojnega značaja. Božje kraljestvo milosti, ki ga Kristus ustanovi s svojo daritveno žrtvijo in utrdi v dušah s poslanjem Sv. Duha, je pač v krščanskem občestvu lepo zasnovano, toda to krščansko občestvo je še vedno le na potu k poveljanju. A ta pot je pot boja in preizkušnja. Zakaj satan, knez teme, nikoli ne miruje. Zato je poslanstvo pobinkoštnih nedelj, da v Kristusu odrešeno krščansko občestvo pred sovražnikom zveličanja, bodi notranjim bodi zunanjim, utrjujejo in oborožujejo s potrebnimi krepostmi. Vzornik v tem boju je kajpak sam nesmrtni, nepremagljivi Gospod Jezus Kristus. Ob njegovem oltarju se krščansko občestvo vsako nedeljo zbira, zajemajoč življenjsko moč iz njegove presv. evharistične daritve in se utrjuje ob njegovi nepremagljivosti. Vsaka nedelja je živ spomin Kristusovega zmago-slavja, nekaka mala »velika noč«. Tako je značaj pobinkoštnega bogoslužja ob trdni zavesti Gospodove nepremagljivosti in uspešne pomoči vkljub česti naši notranji vzburkanosti vdano miren. Na Kristusa uprta (kristocentrična) pobožnost sv. cerkve nam mora v vseh življenjskih prilikah biti svetli vzor.

Praznik sv. angelov varuhov

Na god sv. Mihaela se sv. cerkev v svojem bogoslužju spominja sicer vseh angelov, naših zavetnikov, toda resnica, da ima vsak vernik še svojega posebnega angela varuha, je tolike važnosti, da ji je sv. cerkev v začetku novega veka posvetila še poseben praznik in ga ustalila na dan 2. oktobra.

Mašno bogoslužje ima v svojem uvodu mnogo sličnosti s praznikom sv. Mihaela. Tudi tu se poudarja vzvišena moč in odlično poslanstvo božjih glasnikov in služabnikov. Toda mašna prošnja očito naglasuje, da nam je božja

previdnost izbrala še posebne anđele varuhe, da nas tu na zemlji branijo ter ob smrti vodijo pred božji prestol. Anđeli so od ustvarjenih bitij najvišjega reda. Njih ne vežejo s pone telesnosti, njim ne omračujejo uma svetni mik in navezanost na snov, so čisti duhovi, povsem v božji službi. Oni takoj opažajo nevarnosti, ki prihajajo od padle človeške narave, sveta in hudobnega duha. Ko jih je Bog izbral zemljanom za varuhe, je s tem uvedel v stvarstvo enoto in soglasje, da višji, razumnější branijo in podpirajo nižje, slabotnejše. In če se še zavemo, da anđeli po svoji zmagoslavno prestani preskušnji že uživajo pri Kristusu slavo in povelicanje, vrše svojo službo varuštva pač v največji hvaležnosti in vdanosti do Kristusa, »glave anđelov in ljudi«, in vse svoje moči posvečajo v službo skrivnostnemu Kristusovemu telesu sv. cerkve.

Berilo govori, da je Bog izraelskemu ljudstvu na potu iz Egipta v Palestino obljubil svojega sv. anđela kot vodnika in zaščitnika, anđela, ki bo zastopal samega Boga in nosil na sebi tudi pečat božjega imena. Vsakdo, ki bi tega sv. anđela zasramoval, bo kaznovan. Ta anđel se bo maščeval za sleherno razžaljenje sv. božjega veličanstva in bo meseno ljudstvo tudi s silo privedel zopet k pokorščini —. Misel, da anđel varuh zastopa samega Boga, bi morala tudi nas napolnjevati s spoštljivim strahom božjim. Če bi se zavedali, da nam vsako dejanje nadzira božji zastopnik, bi bila naša dejanja drugačnejša. Ne bi bilo med nami greha in svoje verske dolžnosti bi vršili z najsvetejšo vnemo.

Praznični evangeliј prav tako poudarja, da imajo vsi verniki, tudi najmanjši in najneznatnejši svoje anđele varuhe. Kdorkoli torej svojega bližnjega žali ali mu škoduje, ta žali in žalosti tudi njegovega anđela varuha, ki se za krivice svojega varovanja more tudi maščevati. Zlasti pa obeta sv. evangeliј strašne kazni za one, ki bi si drznili pohujšati duše nedolžnih otrok, zakaj njih anđeli varuhi so še posebno blizu nebeškemu Očetu in »gledajo obličje nebeškega očeta«.

Naša pobožnost. Poživimo in utrdimo se v zavesti, da nas vedno in vsepovsod spremlja božji poslanec anđel varuh, ki bo nekoč naš tožnik ali branitelj, kakršna so pač naša dela v življenju. Neprestano se izročajmo varstvu in priprošnji našega anđela varuha. Čim vdanejši bo naš odnos do našega varuha, toliko mogočnejša bo njegova zaščita!

»Kraljica presv. rožnega venca, prosi za nas«

V mesecu oktobru praznuje sv. cerkev Mariji v čast poseben praznik »Presv. rožnega venca« v spomin na slavno dogodek, ko je krščanska vojska l. 1571. pri Lepantu odločilno premagala turško brodogve. To zmago križa nad turškim polmescem je krščanski svet pripisal mogočni priprošnji Marijini, ki so ji z rožnim vencem v rokah sv. papež Pij V. in goreči kristjani priporočili usodo krščanstva. V spomin na izredno zmago je papež Gregor XIII. določil, naj se sleherno leto prvo nedeljo v oktobru sv. cerkev zahvaljuje Mariji, kraljici presv. rožnega venca, za iskazano milost. Praznik je povzdignil in za vso sv. cerkev velel razširiti velik Marijin častilec papež Leon XIII.

Pobožnost presv. rožnega venca izvira iz 12. stoletja, ko so preprosti samostanski bratje namesto 150 psalmov začeli moliti 150 Zdravih Marij. Vmes so vpletli tudi očenaše in čast bodi in se je tako razvil laični psalterij Mariji v slavo. To pobožnost so zelo razširjali dominikanci. V 15. stoletju pa so na pobudo kartuzijanov po vsaki Zdravi Mariji za Jezusovim imenom pričeli dodajati še kratke vzklike iz življenja Jezusovega in Marijinega. In tako se je razvil sedanji rožni venec v treh delih, ki ga je sv. cerkev oblagodarila z mnogimi odpustki. Ker rožni venec lepo povzema skrivnosti našega odrešenja, zato kot ustna in premišljevalna molitev dopolnjuje cerkveno leto. Rožni venec moremo nazvati laični brevir vernikov. Tudi v vzhodni cerkvi poznajo nekaj podobnega, takozvani: akatist, ki je četverodelen slavospev Mariji v čast in se v njem prav tako omenjajo razne skrivnosti iz Jezusove mladosti —.

Mašno bogoslužje nam prav lepo predstavi pomen pobožnosti sv. rožnega venca. Praznična prošnja se namreč glasi, da nam je božji Sin po svojem življenju, smrti in vstajenju pridobil zaklade večnega zveličanja, a mi častimo te skrivnosti in sv. rožnem vencu, da bi posnemali, kar vsebujejo, in dosegli, kar obljubljaajo. Torej dvojno milost nam po-

sreduje sv. rožni venec: uči nas živeti po zgledu Jezusovem in daje nam po-rostvo, da si bomo s posnemanjem božjega Zveličarja pridobili slavo v njegovi večni družbi. Drugi mašni spevi so posvečeni Mariji. Vstop izraža radost, da moremo v sv. rožnem vencu družno z nebeškimi angeli slaviti nebeško Kraljico. Berilo veliča tiste, ki Marijo iščejo. Zakaj kdor najde Marijo, najde varno pot v nebesa in bo prejel zveličanje. Evangelij nas predstavlja v duhu v Nazaret, kjer nadangel Gabriel presv. Devici razodeva prvo skrivnost sv. rožnega venca in našega odrešenja. Darilni in obhajilni spev sta pa posvečena slavi božje Porodnice, ki je upanje življenja in kreposti. Po njej potujemo h Kristusu. Tiha molitev in molitev po obhajilu pa vsebujeta vdano prošnjo, naj bi nas evharistični darovi in moč skrivnosti sv. rožnega venca očistili in stori-li vredne Gospodovih obljub v nebeškem kraljestvu.

Pobožnost sv. rožnega venca je najobičajnejša, najiskrenejša pobožnost našega ljudstva, saj sv. rožni venec še mrtvim ovija roke. Njegov sad je velik, le vedno bolj se poglobljajmo v njegovega duha!

Kristus — Kralj

Od davnih dni je v sv. cerkvi običaj, da se proti krivim naukom bori ne samo s točno opredelitvijo krščanskega nauka, marveč tudi z uvajanjem praz-nikov v čast tisti krščanski skrivnosti, ki jo krivoverci napadajo. Novi vek je zlasti zadnja stoletja v krščanskem svetu započel veliko takozvanega liberalizma in laicizma, zmota, ki se javlja sicer v raznih oblikah, toda v svoji osnovi vedno bolj ali manj očitno zanika oblast božjo in sv. cerkve nad družbo in državo. Cerkvi hočejo odvzeti vsak vpliv na javnost, na vzgojo mladi-ne in krščanski značaj države. A če že vero in cerkev v državi dopuščajo, potem ji pa hočejo dati nekega svobodomiselnega duha, duha »svobodne cerkve v svobodni državi«. Skratka, zmota liberalizma in laicizma gre tako da-leč, da celo posameznikom odvzema njih zasebno in socialno pravo glede ver-sko-duhovnega življenja in udejstvovanja. Proti tej strašni zmoti, katere sa-dove nam kruto kažejo že nekatere države, je nujno bilo potreba naglasiti že staro in v bogoslužju sv. cerkve vodilno misel: da je Kristus kralj vesoljstva in da je vsa oblast le od Boga. »On je kralj kraljev in Gospod gospodovalcev.« To misel prelepo izraža božično bogoslužje, velika noč in vnebohod. A bilo jo je potreba še posebej poudariti z uvedbo novega praznika na čast Kristusu Kralju. Sv. cerkev je ta praznik določila za zadnjo nedeljo v oktobru tik pred praznikom vseh svetnikov, hoteč s tem pokazati povezanost med nebeškim Jeruzalemom božjih izvoljencev in božjim kraljevskim prestolom Kristusovim. Potem je pa tudi primerno, da nam sv. cerkev proti koncu cerkvenega leta kot sad mnogih muk in preizkušenj predoči slavo našega nebeškega Kralja, kjer se bomo smeli pridružiti veličastnemu zboru božjih svetnikov.

Bogoslužje praznika Kristusa Kralja razvija globoke misli. Kristus se je kot božje jagnje ponižal do smrti na križu, zato mu pa pristoji tudi vsa oblast, moč in čast, kajti on je odrešil svet in človeški rod (vstop). Narodi sveta naj se pa tudi sami zavedo, da je obnova stvarstva bila dana po Kri-stusu Kralju vesoljstva, in zato naj se podvržejo njegovemu milemu vladar-stvu (prošnja). Berilo pa naglaša važno resnico, da je vse po Kristusu bilo ustvarjeno: nebeške in zemske stvari, nevidno in vidno, angeli in ljudje, zato je Kristus prapočelo vsega in nad vsem poseduje oblast. Evangelij slika pri-zor, ko Pilat povprašuje Jezusa po njegovem kraljestvu, Jezus mu pa z vso jasnostjo odgovori, da je pravi kralj, nebeški kralj. Še več, on je prišel na svet, da človeški družbi da zadnjo in najpopolnejšo urejenost, saj ji v svojem evangeliju oznanja najvišjo resnico in pravico. Vprav ti dve kreposti bi morali biti vladarjem in oblastnikom vodilni smernici pri izvrše-vanju njih oblasti. Bog je nadnaravni smoter človeštva. Naloga človeške družbe in nje vodnikov pa je, da s sv. cerkvijo sodelujejo, ji pomagajo s svojo oblastjo pri njenem božjem poslanstvu: duše pridobivati za Boga, jih posve-čevati in vcepljati v božji organizem Kristusovega skrivnostnega telesa sv. cerkve. Posebno lepo je predglasje, ki v kratkem podaje vse naloge Katoliške akcije: da v krščanskem občestvu ostvarimo kraljestvo pravičnosti in božjega življenja, kraljestvo krščanske svetosti in milosti, sloge, ljubezni in miru.

Naš sklep bodi: vse svoje moči posvetiti službi sv. cerkve: da bo v du-šah, v družinah, v zasebnih in javnih ustanovah, povsod vladal Kristus Kralj.